

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia2017 r.

w sprawie bufora ryzyka systemowego

Na podstawie art. 50 ust. 8 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1513 oraz z 2016 r. poz. 996) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wskaźnik bufora ryzyka systemowego wynosi 3% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. U. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, z późn. zm.²⁾).

2. Bufor ryzyka systemowego ma zastosowanie do wszystkich ekspozycji znajdujących się wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Bufor ryzyka systemowego utrzymuje instytucja, która otrzymała zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na prowadzenia działalności bankowej.

4. Instytucja, o której mowa w ust. 1, stosuje bufor ryzyka systemowego od dnia 1 stycznia 2018 r.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 208 z 02.08.2013, str. 68, Dz. Urz. UE L 321 z 30.11.2013, str. 6, Dz. Urz. UE L 165 z 04.06.2014, str. 31, Dz. Urz. UE L 11 z 17.01.2015, str. 37, Dz. Urz. UE L 143 z 09.06.2015, str. 7, Dz. Urz. UE L 328 z 12.12.2015, str. 108, Dz. Urz. UE L 151 z 08.06.2016, str. 4, Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016, str. 153, Dz. Urz. UE L 336 z 10.12.2016, str. 36 oraz Dz. Urz. UE L 20 z 25.01.2017, str. 4

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 50 ust. 8 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. poz. 1513 oraz z 2016 r. poz. 996), dalej: „ustawa o nadzorze makroostrożnościowym”.

Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym, dokonująca wdrożenia do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 338, z późn. zm.), dalej: „CRD IV”, daje możliwość – w stosowanych przypadkach – ustanowienia bufora ryzyka systemowego, w razie wystąpienia potrzeby zapobiegania długoterminowemu niecyklicznemu ryzyku systemowemu i ograniczania tego ryzyka.

Projekt rozporządzenia przewiduje obowiązek utrzymywania bufora ryzyka systemowego, tj. dodatkowej kwoty kapitału podstawowego Tier I, w wysokości 3% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, z późn. zm.), dalej: „CRR”, przez instytucje, które otrzymały zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na prowadzenie działalności bankowej, z wyłączeniem Banku Gospodarstwa Krajowego, który został z tego obowiązku wyłączony podmiotowo na poziomie ustawy o nadzorze makroostrożnościowym. Ponadto bufor będzie miał zastosowanie do wszystkich ekspozycji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wprowadzenie bufora ryzyka systemowego podyktowane jest koniecznością utrzymania odporności banków na negatywne zjawiska szokowe przez podtrzymanie poziomu kapitałów wypracowanych do tej pory przez banki. W momencie wejścia w życie pakietu CRDIV/CRR poziomy minimalnych wymogów kapitałowych wynikających z tych regulacji były o wiele niższe niż faktyczne poziomy utrzymywane przez sektor bankowy. Odpowiednie bufory kapitałowe były więc dotychczas zapewniane przez stosowanie zaleceń Komisji Nadzoru

Finansowego co do minimalnych współczynników kapitałowych oraz rekomendacji odnośnie do polityki dywidendowej. Zgodnie z zaleceniem Komisji Nadzoru Finansowego z października 2015 r. banki powinny utrzymywać współczynnik kapitałowy TCR na poziomie co najmniej 13,25%, a współczynnik Tier I – co najmniej 10,25% (minimalne normy wynikające z CRR i bufora zabezpieczającego powiększone odpowiednio o 4 i 3 punkty procentowe).

Konieczność utrzymania wysokich poziomów adekwatności kapitałowej banków wynika z kolei z ryzyka systemowego związanego z sytuacją w otoczeniu polskiej gospodarki i możliwością wystąpienia negatywnych zjawisk szokowych o charakterze zewnętrznym. Ma to związek z wysoką niepewnością co do perspektyw wzrostu gospodarczego za granicą, w tym konsekwencjami wyjścia Wielkiej Brytanii z UE, kierunków polityki gospodarczej w USA i innych zmian o charakterze geopolitycznym. Gospodarka Polski jest ściśle związana z najbardziej rozwiniętymi gospodarkami UE, a zarazem jest nadal traktowana jako element rynków wschodzących, co stanowi istotny kanał transmisji negatywnych zjawisk szokowych.

Wzrost niepewności w otoczeniu gospodarczym Polski, zwiększający możliwość wystąpienia istotnych negatywnych szoków, jest wskazywany jako główne źródło ryzyka dla stabilności systemu finansowego w ostatnich „Raportach o stabilności systemu finansowego” Narodowego Banku Polskiego. Ocena ta jest podzielana również przez Komitet Stabilności Finansowej. Wpływ tego ryzyka jest analizowany w testach warunków skrajnych sektora bankowego przeprowadzanych przez Narodowy Bank Polski – scenariusz szokowy opracowywany jest przy założeniu materializacji negatywnych zjawisk w otoczeniu gospodarczym Polski.

Wyniki testów warunków skrajnych dowodzą, że wpływ materializacji szoków na wyniki finansowe banków byłby istotny. Jednocześnie wypracowane bufory kapitałowe pozwalają większości banków na absorpcję strat występujących w scenariuszu szokowym. Dowodzi to konieczności utrzymania wysokich poziomów kapitałowych, co może być osiągnięte za pomocą wprowadzenia bufora ryzyka systemowego.

Przepis końcowy zawarty w § 3 przewiduje, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. Jest to zgodne z wynikającą z postanowień uchwały Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednoczenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205) zasadą ustalania na dzień 1 stycznia albo 1 czerwca daty wejścia w życie przepisów określających warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 50 ust. 9 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym w projekcie rozporządzenia wzięto pod uwagę rekomendację Komitetu Stabilności Finansowej (KSF) sformułowaną w uchwale Nr 14/2017 z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie rekomendacji dotyczącej restrukturyzacji portfela kredytów mieszkaniowych w walutach obcych. KSF zarekomendował nałożenie na banki bufora ryzyka systemowego w wysokości 3%. W ocenie KSF bufor powinien obowiązywać wszystkie banki działające na terytorium Polski, a jego wprowadzenie powinno wzmacniać siłę oddziaływania innych rekomendowanych w uchwale instrumentów i zapewnić większą odporność banków na zjawiska szokowe, w tym również te wynikające z otoczenia zewnętrznego.

Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. 2017 poz. 248) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych dotyczącym rozporządzeń Ministra Rozwoju i Finansów.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa*, w związku z § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M. P. 2016 poz. 1006 i 1204), projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Zgodnie z decyzją Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 03.07.1998, s. 42) projekt rozporządzenia został przekazany do EBC w celu uzyskania opinii.

Ponadto, zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym, informacja o zamiarze nałożenia bufora ryzyka systemowego zostanie przekazana do Komisji Europejskiej, Europejskiej Rady do spraw Ryzyka Systemowego i Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego. Powiadomienie zostanie przekazane nie później niż na miesiąc przed dniem określenia wskaźnika bufora.

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych zawierających przepisy techniczne (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.